

Manifest

is een rubriek voor klassieke teksten, of voor teksten die dat kunnen worden.

Hoewel ze soms verzeild zijn geraakt in de vergeetputten van het geheugen, zijn het ijkpunten in de geschiedenis van de podiumkunsten.

In **Manifest** kunnen ze zich nu opnieuw manifesteren, opdat we onze relaties ermee zouden kunnen bezien, herzien.

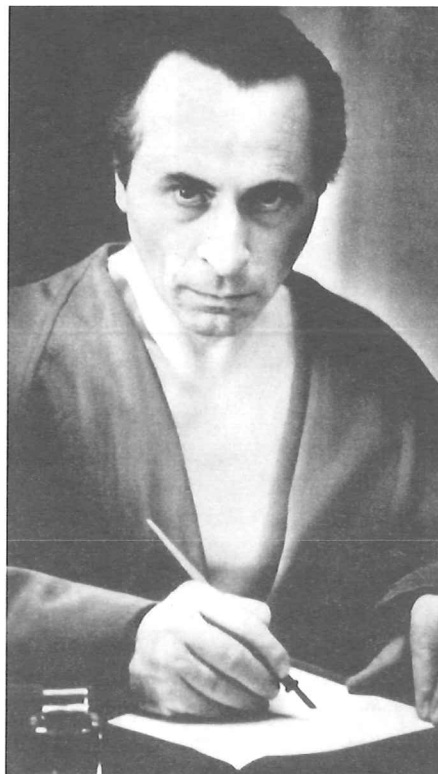
Manifest opent met een fragment uit *Paroles sur le mime*, het belangrijke referentiewerk van Etienne Decroux. Dat deze theoretische grondlegger van de mime nog voortleeft, mocht op het voorbije festival van De Beweging weer eens blijken tijdens de debatten, video's, workshops van Jan Ruts en Luc De Smet, maar ook bij de mimeproducties van Maquette en Yurgen Schoora.

Lukas Vandenabeele, ook te gast op De Beweging, leidt de gekozen tekst in. Hij studeerde in 1977-1978 in Parijs bij Decroux, en was in de jaren tachtig als mimer actief, onder meer in het door hem opgerichte Vorming voor Mimisch Theater. Vanaf 1986 kiest Vandenabeele de weg van de beeldende kunst, een werkzaamheid waarin hij 'Decroux opnieuw en heviger heeft ontmoet dan tijdens zijn leven als mimer'. Vandenabeeles werk ademt een Decrouxiaanse geest van precisie en analyse uit. Via inventarisatie, montage en reconstructie bouwt hij aan een *œuvre fleuve*, dat – geheel in de classicistische traditie – statisch en a-persoonlijk wil zijn. 'Mijn werk heeft idealiter de koelheid van een dokterskabinet.'

Over Etienne Decroux

Wat heb ik deze man gehaat.

Ik was zesentwintig jaar toen ik in Parijs aankwam, had mijn studies kunstgeschiedenis voltooid aan de RUG, waar geen week voorbijging zonder staking. De iconen die ons door de cultuur aangeleverd werden, stonden onze dromen, ons hart, onze intuïtie in de weg. De wereld was bleek en inert en wij hadden force en kleur. Cohn-Bendit, Jan Palach, Sartre, Rimbaud, Artaud, Mao, Claus legitimeerden onze arrogantie. Niet dat wij hen echt kenden. Maar we hadden een vurige

Etienne Decroux / Etienne Weill

droom en er waren reeds doden voor gevallen. Het was oorlog en het was prachtig.

Ik was geïnteresseerd in de mime. Mime was in de mode. Reeds het kopen van een zwarte *collant* had iets sacraals. En Etienne Decroux was de god.

Het moest botsen. Het huis gebouwd door zijn vader in Boulogne-Billancourt, waar dagelijks de lessen plaatsvonden, was geen gespreksforum; er werd niet over theater gediscussieerd, geen wilde probeersels. Neen, het was de plaats waar één man zijn doctrine doorgaf: het was een kerk.

Ik haatte de Amerikanen die met hun bandopnemers alle woorden op de wekelijkse *conférence* slikten; die hem inzwolgen. Ik haatte de onderdanige samenzweerderigheid waarmee iedereen zijn schoenen rond de kachel plaatste in het kamertje waar de minzame mevrouw Decroux, Suzanne, de aanwezigheden optekende, terwijl ze altijd in een of andere kom aan het roeren was. Ik wilde studeren, snuisteren, tasten en vechten, en niet het zoontje worden van een man die mij oplegde hoe ik mijn voornaam moest uitspreken: Luca, met een vuile lange a in plaats van een scherpe a, want die bestond niet in *Le Nord*.

Zoals veel ferventen uit de school van Decroux studeerde ik toen ook bij Ella Jarosiewicz (ex-sterdanseres bij de grote, Poolse mimeskunstenaar Thomasjensky). Het ging er hard aan toe, het zweet op de spiegels diende na elke barre met krantenpapier afgeveegd te worden. Er zat élan in. Wie niet gemotiveerd was, kon de fysieke ontberingen niet aan, en viel af. We waren mager. Het was een onvoorstelbaar offer, waarin we groeiden, straalden, schitterden. Puur werden. En bij Decroux was er veel traagheid, passages die reeds duidelijk waren werden eindeloos herhaald... iedereen onderging het. Decroux was een goeroe, hij had een groot charisma. In Gent had ik al zo iemand gekend en toen was ik er bijna ingetrapt. Het had mij gevaccineerd. Ik bleef op mijn hoede maar ik bleef.

We zijn nu bijna twintig jaar later. De grote maar moeilijke man verdween uit mijn leven. Ik was aan deze tafel aan het werk toen ik een telefoon uit Parijs kreeg dat hij diezelfde dag gestorven was: 14 maart 1991, hij was tweeëntwintig jaar oud geworden.